

Vanskelig å snakke om sykdom

For et halvt år siden fikk Anne helt uventet en kreftdiagnose. Hun var 37 år, gift og hadde ingen barn. Nå kom hun til meg for en kontroll etter endt cellegiftbehandling og stråleterapi.

Hun fortalte meg at hun var sliten. Operasjonen hadde gått greit, men det var krevende å være pasient. Sykehusopphold tar på. Det hadde vært en stor påkjenning i tillegg til sjokket og redselen som følge av kreftdiagnosen. Vi snakket en del om hvordan hun følte at hun hadde kommet gjennom behandlingen. Hun fortalte at hun var svært fornøyd med sykehuset. Hun følte at hun hadde blitt møtt med både faglig ekspertise og menneskelig omtanke.

Anne fortalte at hun på mange måter syntes at livet hadde blitt rikere. Hun kjente at hun hadde forandret seg, og satte mer pris på alt som hun før hadde tatt for gitt. Alt fra fargenyansene i skyene til lyden av fuglekvisper om morgenen kan sette sinnet i sterk bevegelse. Hun mente at forandringen ikke skyldtes at hun var redd for å ikke leve så lenge, men at hun hadde fått ristet opp i det sløvende filteret et rutinepreget og materielt miljø hadde påført henne. Hun følte at hun var ved godt mot, og var optimistisk for fremtiden.

Jeg spurte deretter om det var noe annet hun ville snakke om i forbindelse med det hun hadde vært gjennom.

Anne svarte at det ikke egentlig var noe mer medisinsk hun lurte på, for det hadde hun fått alt hun trengte på sykehuset. Det hun likevel tok opp var at hun følte en sorgreaksjon i forhold til de fleste venner og bekjente, og til familien. På samme måte som hun hadde følt at livet og følelseslivet ble rikere, kjente hun nå en økende tomhet i forhold til sine bekjente.

Lege Føler du ikke at de støtter deg, spurte jeg henne.

Pasient Jo, da, det er ikke så mange som trekker seg unna, og de som har gjort det, er jeg liksom litt ferdig med, svarte hun.

Lege Ja, men de som ikke trekker seg unna, hvorfor kjenner du tomhet i forhold til dem, spurte jeg.

Pasient De fleste prøver å opptre støttende, men det blir som regel litt feil. De skal være så fordømt oppmuntrende, og jeg må sitte å høre på alle de historiene om hvor fint det gikk med den og den naboen eller tanta til kusinen deres.

Lege Ja, jeg skjønner at det er slitsomt, og at det ikke er det som interesserer deg mest nå. Kanskje det hjelper å tenke på at de tross alt bare ønsker å oppmuntre deg?

Pasient Ja, men jeg føler samtidig at de bagatelliserer min situasjon. Hver gang jeg prøver å påpeke at jeg nok ikke har akkurat samme sykdomsbilde som en eller annen bekjent noen har, så vil de liksom ikke høre det, de bare sier at jeg ser for mørkt på det, og at jeg må være positiv for å bli frisk!

Lege Har du noen andre du kan snakke med, som evner å sette seg inn i hvordan du har det, spurte jeg deretter.

Pasient Jo, jeg har det også, men noen av dem er invaderende empatiske! De ser på meg med et trist og forståelsesfullt blikk som tar helt knekken på meg! Jeg føler jo at det er disse venninnene som står meg nærmest, men noen ganger orker jeg ikke den følelsesmessige påkjenningen det er å snakke med dem. Jeg begynner nesten alltid å gråte. Jeg synes som regel at det er godt å ha snakket ordentlig med noen, men noen ganger blir jeg helt nedbrutt av det. Jeg føler da også noen ganger at jeg trenger mer oppmuntring en forståelse.

Lege Ja, det er ikke lett dette her, verken for deg eller dine omgivelser. Tenk i alle fall på at de ønsker deg det beste. Jeg tror nok at alle bidrar med det de mener er riktig. Det du kanskje kan gjøre er å styre disse samtalene mer selv. Du kan tillate deg å stoppe disse historiene deres når du ikke orker å høre på dem. Du kan også tillate deg å stoppe dine nære venninner i sin forståelsesfulle tilnærming med å si at du ikke orker en slik påkjenning akkurat da.

Pasient Ja, jeg får prøve å manne meg opp til å avbryte dem...